

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Екокономічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

на тему:

«Податкова звітність підприємства: методика складання та використання в процесі прийняття управлінських рішень»

Виконала: студентка 5 курсу, групи ОО-М2
напряму підготовки (спеціальності)

071 «Облік і оподаткування»

Басюк Зоряна Сергіївна

Рецензент:

д.е.н., професор Дмитришин

Науковий керівник:

д.е.н., професор Лещук Г.В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1.Сутність, значення та нормативне регулювання податкової звітності підприємства.....	6
1.2. Принципи та вимоги до складання податкової звітності	10
1.3 Використання податкової інформації в розрахунках з бюджетом та поданні податкової звітності	18
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ЦЕНТР УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ».....	22
2.1. Етапи складання податкової звітності підприємства.....	22
2.2. Методика складання декларації платника єдиного податку ТОВ «Центр управлінських рішень»	24
2.3. Методика складання об'єднаної звітності з ПДФО/ВЗ та ЄСВ ТОВ «Центр управлінських рішень»	36
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОВ «ЦЕНТР УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ».....	44
3.1. Основні напрямки удосконалення формування облікової політики щодо розрахункових операцій з бюджетом за податковими платежами в системі управління підприємства.....	44
3.2. Удосконалення форм і процедур податкового контролю у протидії допущення помилок під час формування податкової звітності та ухилення від оподаткування	50
3.3. Методика контролю за податковою звітністю підприємства	52
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62

ВСТУП

Актуальність теми. Оподаткування діяльності підприємств є ключовим і ефективним інструментом державного регулювання ринкової економіки. За допомогою податкової політики держава не лише формує джерела фінансування для необхідних суспільних витрат, виконуючи фіскальну функцію податків, але також створює передумови для структурної перебудови національної економіки України та її росту.

Проблеми оподаткування і організації податкового обліку привертають велику увагу науковців і практиків, оскільки ці питання взаємодіють із інтересами держави, суб'єктів господарювання та громадян - платників податків. Збереження балансу цих інтересів допомагає створити необхідні умови для підтримки економічного розвитку, соціальної стабільності в суспільстві та підвищення рівня добробуту населення.

Досліджуючи організаційні та методичні аспекти здійснення податкових розрахунків, їх облікового забезпечення і контролю, автор опирався на авторитетні думки таких вчених, як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, З.В. Гуцайлюк, В.П. Завгородній, М.В. Кужельний, Я.Д. Крупка, Ю.А. Кузьмінський, В.О. Ластовецький, В.Г. Линник, Ю.Я. Литвин, М.Р. Лучко, О.І. Малишкін, Є.В. Мних, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, В.Ф. Усач та інші. В їхніх дослідженнях розглядалися різні аспекти податкових розрахунків та шляхи їх вдосконалення.

Незважаючи на значні досягнення у вивченні вказаних питань, деякі аспекти вимагають уточнення. Зокрема, необхідно дослідити та теоретично осмислити роль і місце податкової звітності підприємства. Також виникає потреба в розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення методики обліку податкових розрахунків та здійснення контролю в податкових взаємовідносинах. Усе це визначає актуальність і практичну значимість дослідження податкових розрахунків та взаємовідносин у системі податкового обліку.

Мета і задачі дослідження полягають в удосконаленні організаційних та методичних принципів складання податкової звітності на підприємстві, розробці методики складання та здійснення податкових розрахунків в системі бухгалтерського обліку, а також впровадженні ефективних засобів контролю за цим процесом.

У дипломній роботі були поставлені і вирішені наступні задачі:

- Дослідити сутність та значення податкової звітності на підприємстві
- Встановити основні принципи та вимоги щодо складання податкової звітності підприємства
- Обґрунтувати етапи формування податкової звітності підприємства
- Дослідити методику складання декларації платника єдиного податку
- Дослідити методику складання об'єднаної звітності з ПДФО/ВЗ та ЄСВ
- Висунути пропозиції щодо визначення шляхів організації контролю за розрахунками з податків.
- Обґрунтувати підходи до контролю за податковою звітністю підприємства.

Об'єктом дослідження обрано ТОВ «Центр управлінських рішень», в якому присутні можливості всебічного висвітлення досліджуваних в роботі питань формування та складання податкової звітності.

Предметом дослідження є система податкових розрахунків та звітності в обліковій системі підприємства, а також їх організація та методика проведення.

Методи дослідження. В ході вирішення поставлених завдань використовуються різноманітні наукові методи, включаючи загальнонаукові, такі як аналіз, синтез, індукція, дедукція, і спеціальні, такі як методичне порівняння, систематизація, групування і логічне узагальнення, системний

підхід, абстрагування, конкретизація, а також дослідження документів та реєстрів обліку з урахуванням форми і змісту, аналітичні розрахунки та інші методи наукових досліджень.

Під час виконання роботи були розглянуті нормативно-правові джерела інформації, вивчені літературні ресурси, такі як посібники, підручники, монографії, а також аналізовані статті, охоплюючи підготовку та представлення основних звітних форм і податкову звітність ТОВ «Центр управлінських рішень» за 2023 рік.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, значення та нормативне регулювання податкової звітності підприємства

Завершальним етапом будь-якого облікового процесу, як правило, є формування звітності. Звітний документ містить у собі узагальнену систему взаємопов'язаних показників, що відображають діяльність підприємства за певний звітний період. Для того щоб задовольнити інтереси зовнішніх та внутрішніх користувачів звітності, інформаційна система підприємства має бути достовірною, якісною, повною і неупередженою. Оскільки будь-які помилки, викривлення та неточності у звітності впливають на рішення користувачів, що в свою чергу відображається на ефективності управління економічними процесами в цілому.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1] виокремлюють фінансову, податкову, статистичну та інші види звітності, які використовують грошовий вимірник та базуються на даних бухгалтерського обліку. Однак, у законі дається визначення лише стосовно фінансової звітності, а сутність інших видів звітності, зокрема і податкової не надаються.

В Україні, на сучасному етапі розвитку системи обліку актуальними залишаються питання стосовно обліку і звітності в оподаткуванні.

Основним законодавчим актом України, який регулює питання в сфері оподаткування та податкову систему в цілому є Податковий кодекс. Значним недоліком поточного податкового законодавства України, передусім ПКУ, є відсутність у ньому визначення терміну «податкова звітність», не зважаючи на те, що саме словосполучення доволі часто використовується у кодексі. У ПКУ навіть окремо виділено у розділі II «Адміністрування податків, зборів, платежів» главу 2 «Податкова звітність». До того ж, за різними податками та

зборами, які розглядаються у Податковому кодексі наводиться інформація про особливості формування та подання податкової звітності.

Наказ Державної податкової служби України від 14 червня 2012 року №516 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України» залишається єдиним нормативним документом, у якому тлумачиться сутність податкової звітності. Відповідно до вищевказаного наказу, податкова звітність – це документи, які, згідно з ПКУ, подаються платниками податків до органів ДПС і на підставі яких здійснюються нарахування та сплата податку, збору(обов'язкового платежу) [2].

У ст. 46 Податкового кодексу України наведено сутність поняття «податкова декларація». Податкова декларація, згідно ПКУ, включає як власне саму податкову декларацію так і податкові розрахунки та звіти.

Однозначне тлумачення сутності поняття «податкова звітність» також відсутнє в науковій літературі. Дану категорію у своїх працях різні науковці по різному трактують, однак можна знайти і спільні риси у підходах, які наведені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Трактування визначення “податкова звітність” різними
науковцями**

Пантелеев В.	Податкова звітність - документація (податкові декларації, розрахунки, звіти, тощо), яка містить інформацію про розрахунок податкових зобов'язань, на підставі яких здійснюється нарахування та сплата податку, збору (обов'язкового платежу), що підлягає сплаті до бюджету та державних цільових фондів у встановлені законом терміни, яка подається платником податку, податковим агентом в податкові органи.
Микитенко Т. та Міщенко Т.	Податкова звітність - упорядкована система зведених взаємопов'язаних обліково-податкових показників, складених за спеціально затвердженою формою, яка характеризує результати та умови діяльності платникам податку за певний звітний період.

Продовж. табл. 1.1.

Лега О.	Податкова звітність - це документ платника податків, який включає розрахунки, податкові декларації по кожному виду податку та іншого обов'язкового платежу, додатки до розрахунків і податкових декларацій, які складаються за затвердженими відповідними формами.
Карпенко Н.	Податкова звітність - це сукупність дій платника податків (або особи, що його представляє) і податкового органу зі складання і здачі документів встановленої форми, що містить відомості про результати діяльності платника податку, його майнове становище і фіксують процес обчислення податку, що підлягає сплаті до бюджету.

Джерело: [3, с. 193]

Підсумовуючи твердження науковців щодо сутності податкової звітності, можна зробити висновок, що більшість із них розглядають податкову звітність як сукупність документів (декларацій, розрахунків, звітів, тощо), які подаються платниками податків до контролюючих органів, в законодавчо встановлені терміни та які є підставою для нарахування та/або сплати податку (збору).

Податкову звітність можна класифікувати залежно від різних ознак, таких як періодичність, строки подання, рівень спеціалізації, ступінь узагальнення, призначення, роль в економіці та інші (табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Класифікація форм податкової звітності підприємства

Класифікаційна ознака	Вид звітності	Характеристика
Періодичність складання	Квартальна, піврічна, дев'ятимісячна, річна	Інформація подається відповідно до різних графіків, таких як щокварталу, півріччя, дев'ять місяців, рік
Строк подання	Поточна	Квартал, півріччя, 9 місяців

Продовж. табл. 1.2

	Річна	Результати роботи за рік
Рівень спеціалізації	Загальна	Охоплює всі сторони діяльності
	Спеціалізована	Охоплює тільки певний вид діяльності (звітність із використання фонду оплати праці тощо)
Ступінь узагальнення	Індивідуальна	Однієї юридичної особи
	Консолідована	Юридичної особи та дочірніх підприємств
Призначення	Зовнішня	Відкрита для користувачів і може бути оприлюднена
	Внутрішня	З метою власних потреб, інформація не публікується та не доступна внутрішнім користувачам.
Роль в економіці	Загальнодержавна	Для аналізу розвитку економіки країни
	Внутрішньогалузева	Розробляється відповідними міністерствами і відомствами

Джерело сформовано автором на основі [4]

Форми податкової звітності визначаються відповідно до Податкового кодексу України (ПКУ) та Порядок оподаткування, що затверджуються Державною податковою службою України. Загальні вимоги до процедури складання та подання податкової звітності встановлені в Податковому кодексі України від 2 грудня 2010 року, № 2755-VI, включаючи всі зміни та доповнення.

1.2. Принципи та вимоги до складання податкової звітності

Податкова звітність виступає важливою складовою взаємовідносин держави із суб'єктами господарювання, які провадять свою господарську діяльність на території України відповідно до чинного законодавства та є платниками відповідних податків.

Звітність може складати платник податків самостійно або його представник чи податковий агент на підставі даних первинної документації, а також облікових реєстрів фінансового і податкового обліку.

Згідно з податковим законодавством, якщо на платника покладено обов'язок із сплати податку то на нього покладається обов'язок із складання податкової звітності.

Не подавати контролюючому органу звітність платник податків може, якщо таку звітність надає податковий агент або платник податків входить до консолідованої групи платників, де звітність подається головним підприємством.

Центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування і реалізує державну фінансову політику, встановлюється форма податкової декларації.

Форми податкових декларацій з місцевих податків та зборів, що є обов'язковими для застосування їх платниками (або податковими агентами) встановлюються в такому ж порядку.

Кабінетом Міністрів України встановлюється форма спрощеної податкової декларації з податку на прибуток підприємства, що оподатковуються за ставкою 0 %, а також порядок переходу на подання такої декларації платників податків.

Кожна форма податкової декларації неодмінно має містити обов'язкові реквізити та відповідати встановленим нормам та змісту відповідних податку та збору (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Обов'язкові реквізити податкової звітності

— тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий)	— звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;
— звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);	— повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами
— код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер	— реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті
— місцезнаходження (місце проживання) платника податків	— найменування контролюючого органу, до якого подається звітність;
— дата подання звіту (або дата заповнення – залежно від форми);	— ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток посадових осіб платника податків;
— підписи платника податку – фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, засвідчені печаткою платника податку (за наявності)	

Цей кодекс визначає основні принципи, якими повинні керуватися платники податків при складанні та поданні звітності. а саме:

- Під час встановлення податку необхідно чітко визначити наступні складові: суб'єкт оподаткування, об'єкт оподаткування, база оподаткування, розмір податкової ставки, порядок розрахунку податку, податковий період, терміни та порядок сплати податку, а також строки та порядок подання звітності про розрахунок та сплату податку (згідно зі статтею 7 Податкового кодексу України).

- Платник податків повинен дотримуватися наступних вимог: вести облік доходів і витрат відповідно до встановленого порядку, складати звітність, пов'язану з розрахунком та сплатою податків і зборів; представляти до контролюючих органів у встановленому порядку, який визначений податковим та митним законодавством, декларації, звіти та інші документи, пов'язані з розрахунком і сплатою податків і зборів (згідно зі статтею 16 Податкового кодексу України).

- Платник податку на прибуток повинен подавати квартальну або річну фінансову звітність, разом із відповідною податковою декларацією, за винятком випадків малих підприємств (відповідно до статті 46 Податкового кодексу України).

- Юридичні особи, постійні представництва нерезидентів, визначені як платники податків згідно з Податковим кодексом України, та їх посадові особи несуть відповідальність за неподання, порушення правил заповнення податкової звітності, порушення порядку подання контролюючим органам, а також за недостовірність інформації, викладеної у відповідних документах (згідно зі статтею 47 Податкового кодексу України).

- Податкова декларація формується відповідно до визначеної установленної процедури і повинна включати обов'язкові реквізити, а також відповідати вимогам та змісту відповідних податків і зборів. Якщо податкова звітність складена з порушенням вимог статті 48 Податкового кодексу України, вона не розглядається як податкова декларація

- Податкова декларація має бути подана органу державної податкової служби протягом встановленого звітного періоду, під час якого платник податків перебуває на обліку. Кожен звітний період, визначений Податковим кодексом України, зобов'язує платника податків подавати податкові декларації.

- Якщо у майбутніх податкових періодах платник податків самостійно виявляє помилки у розрахунках, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (за винятком митної декларації або обмежень, визначених статтею 50), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації, використовуючи форму, яка є чинною на момент подання уточнюючого розрахунку.

На підставі вищесказаного можна прийти до висновку, що податкова звітність є заключним етапом виконання податкового обов'язку і передбачає виконання комплексу дій платником податків (або особою, що його представляє), які включають обчислення податків і зборів, складання та подання документів, передбачених законодавством, до контролюючого органу. Використання чіткого та однозначного тлумачення терміна "податкова звітність" сприятиме забезпеченню відповідності основним принципам законодавства щодо сплати всіх податків та зборів.

Принципи податкової звітності є основними для підтримання прозорості та успішної функції податкової системи, як в Україні, так і в інших країнах. Ці принципи сприяють створенню справедливої та ефективної системи збору податків, необхідних для фінансової стійкості держави. Давайме розглянемо деякі основні принципи організації системи обліку податків та складання звітності на підприємстві:

1. Принцип обов'язковості означає, що кожен учасник системи оподаткування повинен проводити податковий облік і складати податкову звітність, якщо він не звільнений від цього зобов'язання рішенням відповідних органів виконавчої влади.

Прикладом реалізації цього принципу є вимога подавати звітність платником податків, навіть якщо він не має податкових зобов'язань.

2. Принцип систематичності втілюється у постійному відображенні операцій, які виконує підприємство, через складання первинних документів, податкових реєстрів та податкової звітності. Цей процес повинен здійснюватись безперервно для того, щоб підприємство уникнуло помилок у цих документах і правильно розраховувало свої податкові зобов'язання.

3. Принцип періодичності передбачає можливість впорядкування діяльності підприємства на певний період часу з метою складання та подання податкової звітності. Платник податків зобов'язаний представляти податкову звітність до податкових органів протягом визначеного податкового періоду, який визначається нормативно-правовими актами. Однак, в Податковому кодексі України існують певні невідповідності щодо подання звітності. Наприклад, звітність з оподаткування землі та фіксованого сільськогосподарського податку повинна бути подана до 20 лютого поточного року, хоча для податків, на які застосовується податковий (звітний) період, який відповідає календарному року, звітність має бути представлена протягом 60 календарних днів після завершення звітного року.

4. Принцип хронологічності виявляється у потребі відображення операцій підприємства в податкових реєстрах, таких як реєстр виданих та отриманих податкових накладних для платників ПДВ або книга обліку доходів та витрат для суб'єктів малого підприємництва, у тій послідовності, в якій вони мали місце в життєвому циклі підприємства.

5. Принцип законності виявляється у необхідності дотримання підприємством встановлених норм законодавчих актів під час проведення податкового обліку. Підприємство повинно

користуватися своїми правами та виконувати свої обов'язки відповідно до чинного законодавства.

6. Принцип точності та достовірності визначає, що інформація, яка відображається у первинних документах, податкових реєстрах та податковій звітності, повинна бути точною та достовірною. Наприклад, податкова документація має відповідати встановленим правилам, Відхилення від цих правил може призвести до неприйняття податкової звітності для розгляду або до виникнення непередбачених податкових проблем на підприємстві, особливо якщо результати камеральних перевірок свідчать про виявлені неточності. Неподання або несвоєчасне подання громадянами декларацій про доходи чи включення в декларації перекручених даних, а також неведення обліку чи неналежне ведення обліку доходів і витрат, для яких законами України передбачена обов'язкова форма обліку, призводить до можливого попередження або накладення штрафу.

7. Принцип своєчасності передбачає, що визначення суми податкових зобов'язань платника податків здійснюється шляхом складання податкової звітності. Платники податків повинні надавати податкову звітність в установлені законом терміни. У випадку невиконання цієї вимоги податкові органи мають можливість самостійно визначити суму податкових зобов'язань платника податків і нарахувати штрафні санкції.

8. Принцип гнучкості означає, що система податкового обліку на підприємстві повинна бути готовою до постійних змін у податковому законодавстві та мати гнучкий характер. Це дозволяє підприємствам адаптуватися до змін, передбачених законодавчими або нормативно-правовими актами, без додаткових витрат. Наприклад, це може включати адаптацію підприємств до змін у умовах оподаткування та форми податкової звітності.

9. Принцип конфіденційності визначає, що дані, отримані в процесі податкового обліку та систематизовані у податковій звітності для перевірки податковими органами, повинні залишатися конфіденційними. Це означає, що інформація, представлена в податковій звітності, не повинна розголошуватися або передаватися третім особам, включаючи конкурентів.

10. Принцип відповідальності визначає, що в процесі ведення податкового обліку платник податків несе відповідальність за точність та своєчасність подання податкової звітності. У випадку заниження сум податкових зобов'язань або неподання податкової звітності можуть бути застосовані різні види відповідальності, такі як адміністративна, фінансова або кримінальна.

Податкова декларація, яка подається вперше протягом звітного періоду, має статус «Звітна». У випадку, якщо платник податків самостійно виявляє помилки у раніше поданій податковій декларації, він має право подати нову декларацію із виправленими показниками. Якщо нова декларація подається до закінчення звітного податкового періоду, то вона отримує статус «Звітна нова».

У випадку, коли помилки виправляються після закінчення звітного податкового періоду, платник податків для корекції помилок може використовувати два способи:

1. Подати уточнюючий розрахунок до податкової декларації, в якому виправляються виявлені помилки.
2. Відобразити уточнені показники у складі податкової декларації будь-якого наступного податкового періоду.

Обидва ці способи дозволяють платнику податків виправити помилки та представити більш точну та достовірну інформацію у податковій звітності.

У випадку, якщо платник податку виправляє помилки через уточнюючий розрахунок, які призвели до недоплати податкового

зобов'язання, він повинен сплатити штраф у розмірі 3% від суми такої недоплати.

Якщо виправлення помилок здійснюється через податкову декларацію наступних податкових періодів, то платник податків зобов'язаний сплатити штраф у розмірі 5% від суми недоплати.

Ці штрафи встановлені з метою стимулювання платників податків до точного та своєчасного внесення виправлень у податкові зобов'язання.

Платнику надається можливість обирати один із трьох способів подання податкової звітності: особисто або через уповноважену особу; поштою з повідомленням про вручення та описом вкладення; засобами електронного зв'язку у електронній формі (з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб).

Проте це право обмежується для великих і середніх підприємств, які мають обов'язок подавати податкові декларації саме в електронній формі. Це рішення спрямоване на покращення адміністрування податків через оптимізацію документообігу та врахування технічних можливостей відповідних платників щодо його реалізації.

Важливо відзначити, що податкова звітність з ПДВ повинна бути подана в електронній формі до контролюючого органу всіма платниками цього податку.

З урахуванням пришвидшення економічних операцій щодня, використання електронної звітності стає невід'ємною необхідністю для організації обліку та є вимогою часу. За умови високого рівня технічної бази та програмного забезпечення переваги використання системи подання податкової звітності в електронному форматі перевищують всі недоліки.

Подання податкової звітності у електронному форматі є надзвичайно важливим кроком у взаєморозумінні та налагодженні партнерських відносин між контролюючим органом та платниками податків.

Сучасні засоби електронної комунікації та необхідність їх застосування у загальноекономічних процесах надають можливість в значній мірі

оптимізувати виробничі процеси, спростити документообіг та постійно вдосконалювати методи прийняття управлінських рішень. Застосування цих інструментів в організації відносин між платником і державою дозволяє мінімізувати вплив фіскальних органів на суб'єкта оподаткування під час визначення податкового зобов'язання у звітності з податків.

1.3 Використання податкової інформації в розрахунках з бюджетом та поданні податкової звітності

Важливу роль у більшості сферах життєдіяльності суспільства, а особливо для органів державної влади, відіграє статус інформації. Оскільки успішне виконання покладених на органи державної влади завдань та функцій неможливе без пошуку, отримання, зберігання та використання інформації.

Міжнародна практика показує, що рівень інформатизації та інтелектуалізації характеризує демократичність та розвиненість країни. Адже за допомогою інноваційних та новітніх інформаційних технологій та засобів зв'язку суспільство бере участь в акцентуванні та вирішенні багатьох громадських проблем, контролює законність прийнятих рішень органами державної влади [7].

Безумовно, крім позитивних наслідків інформаційної стадії людства, інформація також може виступати загрозою інформацій безпеці суспільства, держави та людини. Адже негативними явищами є розголошення інформації, що має стратегічне значення для держави чи громадян або використання цієї інформації завдати шкоди здоров'ю, честі, правам і свободам громадян. Такі явища потребують посиленої уваги з боку законотворців до інформаційної складової законодавства та правоохоронних органів у даній сфері.

Правове регулювання правовідносин, що виникають щодо збирання та зберігання, використання та поширення податкової інформації реалізується Податковим кодексом України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI, Законом

України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» [8], Законом України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII «Про інформацію» [9], постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1245 «Про затвердження Порядку періодичного подання інформації органам державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом» [10], Податковим кодексом України [11], та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно із статтею 16 Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-XII податкова інформація – це сукупність відомостей і даних, які створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин (табл. 1.1) у процесі поточної діяльності та необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань та функцій у порядку, встановленому ПКУ. Податковим кодексом України та іншими законами визначається правовий режим податкової інформації [12]. Підсумовуючи вищенаведене, можемо зробити висновок що інформація є об'єктом інформаційних відносин.

Облік у системі оподаткування обумовлений створенням умов для державного контролю за виконанням податкового законодавства суб'єктами господарювання.

Одним з обов'язків платників податків є правильне ведення обліку доходів і витрат, складання звітності, що стосується розрахунку та сплати податків і зборів.

Водночас, податкові органи мають за завдання контролювати своєчасність подання платниками податків та платниками єдиного внеску відповідно до встановленої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з розрахунком та сплатою податків, зборів, платежів), а також відповідність, достовірність та повноту нарахування та сплати податків, зборів та платежів [13].

Як підприємства, так і Державна податкова служба не можуть проводити свої функції без використання різноманітної податкової інформації, що включає в себе велику кількість відомостей та даних.

Таблиця 1.4

Суб'єкти інформаційних відносин

фізичні особи (резиденти і нерезиденти України, у тому числі самозайняті особи)	юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи
об'єднання громадян	релігійні організації
суб'єкти владних повноважень, які є платниками податків;	Національний банк, банки
фінансові установи	міжнародні організації

Джерело сформовано автором на основі [4]

Процедура регулярного надання інформації органам державної фіскальної служби суб'єктами інформаційних відносин або подачі інформації за письмовим запитом цих податкових органів регламентується у Порядку періодичного подання інформації органам податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом, який був схвалений Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року під номером 1245.

За останні десять років сфера законодавства в цій галузі демонструє найбільший ріст та розвиток. Враховуючи високі міжнародні стандарти, український парламент прийняв ряд інформаційних законів, що суттєво вплинули на рівень прозорості та ефективність функціонування органів держави.

Проте, важко говорити про повну сформованість та ефективність інформаційного законодавства. Неструктурованість та фрагментарність нормативного регулювання у цій сфері призвели до різнопланового

розуміння поняття інформації загалом і, зокрема, інформації із обмеженим доступом. Це, в свою чергу, ускладнює процес реалізації права правоохоронними та правозастосовними органами.

Особливо складну ситуацію в цьому контексті можна спостерігати в податкових органах, оскільки їхні функції безпосередньо пов'язані зі збором, аналізом, перевіркою та передачею інформації третім особам, а також захистом конфіденційних даних платників податків та інших чутливих відомостей. Тому актуальним напрямом наукової діяльності є вивчення особливостей нормативно-правового регулювання податкової інформації в Україні [14].

Згідно з Законом України "Про інформацію"[15], основними категоріями інформації вважаються наступні: інформація про фізичну особу; інформація довідкового та енциклопедичного характеру; інформація про стан навколишнього середовища (екологічна інформація); інформація про товари (роботи, послуги); науково-технічна інформація; податкова інформація; статистична інформація; соціологічна інформація; та інші види інформації. Стаття 20 цього закону регулює доступ до інформації та розрізняє її на відкриту та інформацію з обмеженим доступом, в той час як стаття 21 класифікує інформацію з обмеженим доступом на конфіденційну, таємну та службову [16].

З метою надання інформаційно-аналітичної підтримки в діяльності органів податкового контролю використовують різноманітну інформацію, включаючи дані, що містяться в податкових деклараціях, фінансовій звітності, інформації про фінансово-господарські операції платників податків, експортні та імпорتنі операції платників податків, інформацію, надану банками та іншими фінансовими установами щодо наявності та руху коштів на рахунках платників податків та іншу інформацію, перелік якої визначено в пункті 72.1 статті 72 Податкового кодексу України.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «ЦЕНТР УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»

2.1. Етапи складання податкової звітності підприємства

Складання податкової звітності - це процес, під час якого платники податків готують та подають інформацію про свої фінансові операції та податкові зобов'язання до податкових органів. Цей процес може варіюватися в залежності від виду діяльності платника, податкових обов'язків і податкової системи країни. Розглянемо загальні етапи складання податкової звітності на прикладі ТОВ «Центр управлінських рішень».

Перший етап складання податкової звітності є найважливішим, оскільки від нього залежить правильність відображення господарських операцій у податковому обліку. На цьому етапі необхідно зібрати всі первинні документи, які підтверджують господарські операції досліджуваного підприємства за звітний період.

До первинних документів належать, наприклад: рахунки-фактури, накладні, акти виконаних робіт, договори, товарні чеки, квитанції про сплату податків, банківські виписки та інші документи, які підтверджують факт здійснення господарської операції.

Первинні документи повинні бути складені в установленому порядку і містити всі необхідні реквізити.

На другому етапі необхідно відобразити всі господарські операції в податковому обліку. Для цього використовуються спеціальні форми податкових документів, які затверджені законодавством України.

Податковий облік ведеться в розрізі окремих видів податків. Для кожного виду податку існує своя форма податкового документа.

Наприклад, для обліку єдиного податку використовується форма №1-ЄП.

При веденні податкового обліку обов'язково потрібно враховувати такі правила:

- Всі господарські операції повинні бути відображені в податковому обліку в тому ж звітному періоді, в якому вони були здійснені.
- Суми податкових зобов'язань повинні бути визначені відповідно до встановлених законодавством правил.

На третьому етапі необхідно визначити суми податкових зобов'язань підприємства за звітний період. Для цього використовуються ставки податків, встановлені законодавством України.

Розрахунок податкових зобов'язань здійснюється на підставі даних податкового обліку.

На четвертому етапі необхідно скласти всі необхідні форми податкової звітності за звітний період. Як ми вже згадували в попередньому розділі, форми податкової звітності затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Для кожного виду податку існує своя форма податкової звітності.

На п'ятому етапі необхідно подати податкову звітність до податкових органів у встановлені законодавством терміни.

Терміни подання податкової звітності залежать від виду податку та виду звітності. Наприклад, місячна податкова звітність повинна бути подана до податкових органів не пізніше 20 календарних днів після закінчення звітного періоду. Подання податкової звітності здійснюється в електронній формі через Електронний кабінет платника податків або на паперових носіях.

За несвоєчасне або неправильне подання податкової звітності передбачена адміністративна або кримінальна відповідальність. Податкові органи можуть проводити перевірку і аудит податкової звітності, щоб переконатися в її точності та відповідності законодавству. Під час аудиту податкові органи можуть перевірити джерела інформації, звірити її з документами платника податків та виявити будь-які можливі недоречності чи помилки.

2.2. Методика складання декларації платника єдиного податку ТОВ «Центр управлінських рішень»

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - це особливий механізм справляння податків і зборів, який передбачає заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 Податкового кодексу України, на сплату єдиного податку [4].

Єдиний податок - це податок, який сплачується фізичними та юридичними особами, які перебувають на спрощеній системі оподаткування.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності має ряд переваг перед загальною системою оподаткування, зокрема:

- спрощений порядок оподаткування;
- спрощений облік;
- спрощена звітність;
- менші податкові зобов'язання.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності доступна для наступних категорій суб'єктів господарювання:

- фізичні особи - підприємці;
- юридичні особи, включаючи публічні акціонерні товариства, приватні акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, кооперативи, підприємства, засновані на власності релігійних організацій, громадських організацій, благодійних організацій, а також інші юридичні особи, які не є платниками податку на прибуток підприємств.

Для того, щоб перейти на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, суб'єкт господарювання повинен подати до податкового органу заяву про обрання спрощеної системи оподаткування.

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності діє в Україні з 1998 року. За цей час вона стала одним з найпопулярніших видів оподаткування серед суб'єктів господарювання.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Центр управлінських рішень» є платником єдиного податку 3 групи за ставкою 5 %. Проте, тимчасово, з 01 квітня 2022 року по 01 серпня 2023 року Товариство було платником єдиного податку 3-ї групи зі ставкою 2 % під час воєнного стану в Україні (спецгрупа єдиного податку). Далі ми розглянемо особливості заповнення та подання декларацій платника єдиного податку.

Декларацію спецгрупи Єдиного податку подають протягом терміну, визначеного для місячного звітного періоду (згідно з пунктом 9.6 підрозділу 8 Перехідних положень Податкового кодексу). Це означає, що декларацію слід подати протягом 20 календарних днів після закінчення кожного звітного місяця. Сплата Єдиного податку за спецгрупою здійснюється у визначений для всіх податків стандартний термін – протягом 10 календарних днів, які випадають після завершення граничного строку.

Декларацію платника Єдиного податку за спецгрупою можна подати за допомогою стандартних методів, які визначені відповідно до пункту 49.3 Податкового кодексу:

- Особисто у паперовому вигляді.
- У електронному вигляді (при цьому необхідно мати ключі кваліфікованого електронного підпису).
- Відправити поштою, але не пізніше, ніж за 5 календарних днів до завершення граничного терміну подачі декларації (згідно з пунктом 49.5 Податкового кодексу).

Декларація спецгрупи єдиного податку має основну частину та 2 додатки. Розглянемо їх детальніше. Так, основна частина має такий склад:

I. Розрахунок податкових зобов'язань з ЄП

- Цей розділ включає розрахунок суми податку безпосередньо, що підлягає сплаті, і є ключовою складовою декларації.

II. Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку з урахуванням різниці між сумою мінімального податкового зобов'язання та суми сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок

- Цей розділ призначений для сільськогосподарських суб'єктів, орендарів та користувачів земельних ділянок, які належать до сільськогосподарських угідь. Заповнюється разом з Додатком 1, який надає додаткові пояснення.

III. Визначення податкових зобов'язань у зв'язку з виправленням самотійно виявлених помилок

- Оскільки за квітень 2022 року декларація подавалася вперше, тому в цьому періоді виправлення помилок відсутнє. Проте, з травень 2022 року є можливість вносити виправлення помилок, виявлених у попередніх деклараціях.

Першим додатком до декларації є розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік. Даний додаток подають власники, орендарі, користувачі земельних ділянок, які належать до сільськогосподарських угідь. Вперше його слід було готувати у складі декларації за грудень 2022 року. Заповнювався він тоді за весь 2022 рік.

Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску є другим додатком до декларації. Розділ стосується ЄСВ і подається лише фізособами (так званий ЄСВ «за себе»). Вперше його слід було готувати у складі декларації за грудень 2022 року. Заповнювався він тоді за весь 2022 рік.

Розглянемо далі розрахунок доходу для декларації спецгрупи єдиного податку. Так, перше правило — це касовий метод визначення доходу, тобто дохід визнається за надходженням грошових коштів (на розрахунковий рахунок чи в касу), тобто діють загальні правила для єдиноподатників, які визначені ст. 292 ПК. Наприклад, перебуваючи на спецгрупі ЄП, досліджуване нами ТОВ “Центр управлінських рішень” мало такі операції:

- отримали попередню оплату за послуги (аванс) — у червні 2023;
- надали послуги — у липні 2023;
- дохід визнаємо по отриманню грошей, тобто у червні 2023. І ця сума потрапляє до розділу I декларації спецгрупи ЄП.

Друге правило — дохід визначаємо за один звітний місяць, а не накопичувальним підсумком. Це впливає з форми самої декларації (див. поле 2 вступної частини, зміст рядка 01 розділу I), а також з розрахунку самого податкового зобов'язання — там немає віднімання податку, який нарахований за минулі місяці.

Порядок заповнення декларації спецгрупи ЄП у цілому подібний до інших декларацій платників єдиного податку і наведений у таблиці нижче.

Таблиця 2.1

Заповнення податкової декларації спецгрупи єдиного податку

Рядки	Як заповнювати
Заголовна частина	
1	Проставляємо позначку «×», що відповідає типу декларації: • «Звітна» — це звичайна декларація, яка подається вперше та не стосується виправлення помилок. Інші 2 типи декларацій стосуються помилок та означають наступне: • «Звітна нова» — подаємо при виявленні помилки до закінчення строку подачі звітної декларації за поточний період; • «Уточнююча» — подаємо при виявленні помилки після закінчення строку подачі звітної декларації за поточний період. Така декларація має статус уточнюючого розрахунку
2	Ставимо цифру номера місяця та рік. Щодо номера місяця, то за квітень ставимо «4», «5», а не «04», «05» і т.д. На це вказує по-перше, одна комірка у полі. Наприклад, для номера року – відведено 4 комірки, по-друге, див. примітку 3 у Додатку 2 щодо ЄСВ. Там теж є номер місяця й він вказується цифрами «від 1 до 11» або «12». При заповненні декларації має бути один підхід, як по основній частині, так і по додаткам

Продовж. табл. 2.1

3	Заповнюємо лише, якщо подаємо уточнюючу декларацію або виправляємо помилку за даними звітного (податкового) періоду. В уточнюючій декларації рядки 2 і 3 співпадають
4-7	Заносимо реквізити органу ДПС та суб'єкта господарювання відповідно до реєстраційних документів. Якщо протягом року мав місце перехід платника податку до іншого адмінрайону ДПС, то декларація все одно подається за старою адресою. Реєстраційний номер облікової картки платника податку – це колишній ПІН, який у побуті називають «ідентифікаційний код» (10 цифр). Щодо податкової адреси — у фізосіб податковою адресою є її місце проживання (п. 45.1 ПК), а у юрособи – місцезнаходження, відомості про що містяться у ЄДР (п. 45.2 ПК)
Розділ І «Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку»	
01	Вказуємо обсяг доходу за звітний місяць (лише один місяць), який порахований за правилами ст. 292 ПК
02	Як у формулі в рядку — просто множимо цифру з ряд. 01 на 0,02 й отримуємо суму податку
Розділ ІІІ. «Визначення податкових зобов'язань у зв'язку з виправленням самотійно виявлених помилок» (Увага! даний розділ заповнюємо лише в уточнюючій декларації або в поточній при виправленні помилки у минулому періоді)	
05	Показуємо суму податку з ряд. 04 декларацій за той період, у якому сталася помилка

Продовж. табл. 2.1

06	Показуємо суму податку, яку вважаємо правильною
07	Заповнюємо, якщо сталося заниження податкового зобов'язання з ЄП (ряд. 06 > ряд. 05). Заповнюємо різницею ряд. 06 — ряд. 05. Цю суму сплачуємо або ДО подачі декларації, якщо виправляємо через уточнюючу декларацію, або разом з податком податкового періоду, за який звітуємо, якщо виправляємо у поточній декларації
08	Заповнюємо, якщо сталося завищення податкового зобов'язання з ЄП (ряд. 06 < ряд. 05)
Доповнення до податкової декларації	
-	Заповнюємо лише, якщо є потреба подати податківцям доповнюючу до декларації інформацію, наприклад певні первинні документи через які сталася помилка, пояснювальну записку тощо
До декларації додається:	
1.2	Зробити позначку «х» щодо номер додатка, якщо такий додається до декларації. Якщо Додаток 2 подається на призначення пенсії чи інших виплат, то ще додатково слід поставити позначку нижче про те, що Додаток 2 подається «... поза межами звітного періоду»

Джерело сформовано автором на основі [4]

Оскільки ТОВ “Центр управлінських рішень” з 1 серпня 2023 р. знову стала платником єдиного податку 3 групи за ставкою 5 %, розглянемо особливості декларації даної групи ЄП.

Декларація з єдиного податку для юридичної особи 3 групи відрізняється від тої, яку подають фізичні особи 3 групи. Однак загальні вимоги до них співпадають. Дану форму однаково застосовують як платники ПДВ зі ставкою єдиного податку 3%, так і неплатники, які сплачують єдиний податок за ставкою 5%.

Декларація для платника єдиного податку 3 групи подається щокварталу у 40-денний період. Таким чином, кінцевою датою подачі

декларації за 3 квартал 2023 року є 9 листопада 2023 року включно. Сума єдиного податку має бути сплачена не пізніше 20 листопада 2023 р.

Юридична особа на єдиному податку 3 групи заповнює заголовну частину декларації, розділи II та III. Розділ IV заповнюється у разі виправлення помилки у деклараціях за минулі звітні періоди.

Щодо заповнення рядків по яких дані відсутні, то необхідно керуватися наступним правилом: у паперовій декларації робимо прочерк «—»; в електронній декларації такий рядок залишаємо порожнім.

Заповнення декларації відбувається накопичувано, тобто за I квартал, за I + II квартали (півріччя), за I+II+III квартали (три квартали) та за в цілому за рік (див. табл. 2.2.)

Через це потрібно бути уважним, адже помилка в одному періоді може «перейти» до інших періодів. Одиниця виміру – гривня з копійками.

Таблиця 2.2

Заповнення декларації з єдиного податку для юридичних осіб на 3 групі

Рядки	Як заповнювати
Розділ I. Заголовна частина	
1	Обираємо тип декларації в залежності від ситуації та ставимо позначку в вигляді знаку «х». Типи декларацій означають таке: - «Звітна» – декларація за звітний період; - «Звітна нова» – декларація подається для виправлення помилки до кінця періоду звітування. Така декларація замінює декларацію «Звітна»; - «Уточнююча» – призначена для виправлення помилки уже після закінчення періоду звітування за відповідний звітний період; - «Довідково» – декларація подається добровільно з певних причин (взагалі-то таку декларацію юрособи не подають. Така декларація «Довідково» існує, наприклад, у фізосіб – там вона використовується для отримання довідки про доходи за інший період, який відрізняється від квартального. Юрособам така довідка не потрібна.

Продовж. табл. 2.2

2	Ставимо відмітку «х» напроти звітного періоду (квартал, півріччя, три квартали, рік) та вказуємо рік, наприклад «2023»
3	Заповнюємо лише, якщо за допомогою декларації виправляємо помилки за минулі звітні періоди. Ситуацій може бути дві: - якщо подається декларація «Уточнююча», то в ряд. 2 і ряд. 3 проставляється однаковий період, що відповідає тому періоду, за який виправляється помилка. Наприклад, якщо в 2023 році виправляється помилка у річній декларації 2022 року, то в ряд. 2 і 3 слід указати саме «рік» та «2022» (роз'яснення ДПС 107.01 ЗІР); - якщо ж помилку виправляємо за допомогою поточної декларації («Звітна»/«Звітна нова»), то це можна зробити тільки для одного звітного періоду, який і зазначається в ряд. 3. Тоді рядки 2 і 3 міститимуть різні періоди. При подачі декларації «Звітна нова» це поле заповнювати спеціально не треба, адже з точки зору бази податківців помилки узагалі не виникає. Однак, якщо декларацією «Звітна нова» не лише замінюємо поточну декларацію, але ще й виправляємо помилку у певному минулому періоді – заповнюємо за загальним правилом, вказуючи той минулий період, який виправляємо.
4	Проставляємо відповідні реквізити платника податку: - наводимо повне найменування платника податку, його код ЄДРПОУ; - вказуємо код КВЕД, який відповідає основному виду діяльності платника податку (роз'яснення ДПС 108.01.05 ЗІР); - код організаційно-правової форми господарювання (для ТОВ – «240», приватне підприємство (ПП) – «120»; - податкова, електронна адреса, телефон та інші реквізити
5	Вказуємо найменування контролюючого органу, до якого подається декларація
Розділ II. Дохід, що підлягає оподаткуванню	
-	В даному розділі та наступному свої показники суб'єкти господарювання наводять у таких колонках: кол. 3 – ті, які сплачують податок за ставкою 3%; кол. 4 – ті, які сплачують податок за ставкою 5%

1	Відображаємо суму доходу за податковий період. Вказуємо суму доходу (Без ПДВ), яка не порушує вимог ПК щодо перебування на 3 групі єдиного податку, не більше 7 585 500 грн для 3 групи на 2023 рік (1167 мінімальних зарплат на 1 січня = 6700 грн × 1167), дохід отриманий від дозволених видів діяльності, а також тільки в результаті грошових розрахунків з контрагентами. До доходу платника єдиного податку включається: - дохід, який було отримано впродовж звітного періоду в грошовій формі (готівковій/безготівковій), у т.ч. дохід представництв, філій та відділень такої юрособи (пп. «2» п. 292.1 ПК); - вартість безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг); - сума кредиторської заборгованості за строком позовної даності, який сплинув (п. 292.3 ПК); - дохід від продажу основних засобів. Він визначається як різниця між сумою, що отримана від продажу основних засобів та їхньою залишковою вартістю на день продажу (п. 292.2 ПК). Щодо нематеріальних активів – аналогічно (хоча й така норма відсутня, але з обережності останні краще обкласти податком як звичайний продаж товарів); - додатна курсова різниця, що виникає при перерахуванні залишків іноземної валюти на поточних рахунках за правилами бухгалтерського обліку (роз'яснення 108.01.02 ЗІ). Однак курсова різниця може бути й при перерахунку монетарної дебіторської/кредиторської заборгованості, – включаємо й таку; - дивіденди; - дохід, який було отримано в період знаходження на загальній системі оподаткування, у вигляді попередньої оплати товарів (робіт, послуг). Він визнається на дату відвантаження таких товарів (виконання робіт, надання послуг) уже на спрощеній системі (п. 292.3, 292.6 ПК); - інші види доходів, які визначені в пп. 292.11 ПК. Дохід визнається на дату надходження коштів (п. 292.6 ПК), а не за принципом нарахування, як у бухгалтерському обліку. Це значить, що дохід у декларації відрізняється від такого у Звіті про фінансові результати. Наприклад, відвантаження продукції не є доходом для єдинника, а тільки факт її оплати.
---	--

Продовж. табл. 2.2

	Звідси отриманий аванс за продукцію, товари, роботи, послуги визнається як дохід того звітного періоду, в якому він був отриманий. Якщо впродовж періоду відбулося повернення грошей покупцю, то платник єдиного податку має відкоригувати (зменшити) свій дохід у періоді такого повернення (ПК ДФС від 06.06.2017 р. № 470/6/99-99-12-02-03-15/ПК). Якщо дохід платником єдиного податку отримано в іноземній валюті, то він перераховується в гривню за курсом НБУ на дату отримання (п. 292.5 ПК)
2	Вказуємо суму перевищення доходом єдинника ліміту групи 7 585 500 грн (для 2023 року). Однак не враховуємо тут дохід заборонених видів діяльності та заборонених для єдинника розрахунків у негрошовій формі, якщо такі були (для них призначені рядки 3 і 4). Для єдинника такий дохід означатиме подальший перехід на загальну систему оподаткування
3	Зазначаємо дохід, який був отриманий єдинником у негрошовій формі, якщо такий був. Нагадуємо, що платники єдиного податку не можуть користуватися бартером або вексями. Поява такого доходу означає втрату права перебування на спрощеній системі оподаткування та перехід на загальну
4	Зазначаємо дохід, що був отриманий від заборонених видів діяльності (пп. 291.5 ПК), якщо такий був. Поява такого доходу означає подальший перехід зі спрощеної системи на загальну систему оподаткування
5	Наводимо результат розрахунку загальної суми доходу за звітний період з рядків 1-5. Якщо у єдинника не було перевищень ліміту, заборонених і негрошових доходів, то ряд. 5 = ряд. 1 даного розділу
Розділ III. Розрахунок податкових зобов'язань з єдиного податку	
6	Наводимо тут результат розрахунку єдиного податку: ряд. 1 $\times$ 0,03 (для платників ПДВ); ряд. 1 $\times$ 0,05 (для неплатників ПДВ)
7	Зазначаємо результат розрахунку податку з суми «неправильних» доходів. Нагадуємо, що за наявності таких доходів податок сплачується по ним за подвійними ставками та втрачається саме право перебування на спрощеній

Продовж. табл. 2.2

	системі. Сума податку по таким доходам розраховується так: - $(\text{ряд. 2} + \text{ряд. 3} + \text{ряд. 4}) \times 0,03 \times 2$ – для платника ПДВ; $(\text{ряд. 2} + \text{ряд. 3} + \text{ряд. 4}) \times 0,05 \times 2$ – для неплатника ПДВ
8	Записуємо сюди загальну суму єдиного податку за податковий період: ряд. 6 + ряд. 7. Якщо заборонених доходів не було, то ряд. 8 = ряд. 6
9	Вказуємо суму єдиного податку з декларації за попередній період. Для декларації за I квартал даний рядок не заповнюємо. Ця сума зменшує суму єдиного податку з ряд. 8, адже ця частина єдиного податку мала бути сплачена у попередньому періоді (навіть, якщо не сплатили, на заповнення декларації це не впливає)
0	Зазначаємо результат різниці: ряд. 8 – ряд. 9
1	Заповнюємо лише для тих, кому треба рахувати МПЗ, що пов'язано з сільськогосподарськими угіддями. Зазначаємо тут результат розрахунку МПЗ з ряд. 4 графи 3 розділу II додатка декларації
2	Зазначаємо результат додавання: ряд. 10 + ряд. 11. Якщо МПЗ немає, то ряд. 12 = ряд. 10. Саме ця сума підлягає сплаті впродовж 10-денного строку після крайньої дати звітування за відповідний звітний період
Розділ IV. Визначення податкових зобов'язань у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок	
3	Вказуємо помилкову суму єдиного податку з декларації за певний минулий період, який виправляємо. Нагадуємо, що загальний строк давності щодо виправлення помилок – 1095 днів з дня закінчення звітування за період
4	Вказуємо правильну суму єдиного податку. Форма декларації не дозволяє вказати причину помилки. Пояснення треба додати як доповнення до декларації (складається у довільній формі). При складанні пояснення треба заповнити інформацію про доповнення у нижній частині декларації
5	Вказуємо суму недоплати (ряд. 14 – ряд. 13), якщо ряд. 14 > ряд. 13

Продовж. табл. 2.2

6	Вказуємо суму переплати (ряд. 13 – ряд. 14), якщо ряд. 14 < ряд. 13
7	Зазначаємо суму «самоштрафу». Заповнюємо у тому випадку, якщо помилку виправляємо шляхом подачі декларації «Уточнююча»: $\text{ряд. 15} \times 0,03$
7	Зазначаємо суму «самоштрафу». Заповнюється у тому випадку, якщо помилку виправляємо у поточній декларації: $\text{ряд. 15} \times 0,05$. У даному разі «самоштраф» виходить більшим, ніж при подачі декларації «Уточнююча» (див. заповнення ряд. 17)
9	Вказуємо суму пені. Розраховуємо її так: $(\text{ряд. 15} + \text{ряд. 17(18)}) \times \text{облікова ставка НБУ(\%)} \times (\text{кількість днів, починаючи з 91-го дня виникнення недоплати по день погашення податкового боргу}) / (100 \times 365)$ (пп. 129.1.3 ПК) Облікова ставка НБУ береться у розмірі 100%, а база нарахування пені включає саму штрафних санкцій (абз. 3 п. 129.4 ПК). Пеня рахується починаючи з 91-го дня прострочення сплати єдиного податку (п. 129.1.3 ПК) — це має бути 1-й день нарахування пені
Доповнення до податкової декларації	
-	Вказуємо порядковий номер доповнення («1», «2» і т.д.), його опис у довільній формі та кількість аркушів. У більшості платників податку дана комірка буде порожньою. Як доповнення може бути, наприклад, роз'яснення причин помилки, що виправляється даною декларацією
До декларації додається	
1	Ставимо відмітку «+», якщо до декларації складався додаток для розрахунку МПЗ. Інші платники єдиного податку залишають комірку порожньою.

Джерело сформовано автором на основі [4]

Отже, декларація платника єдиного податку виступає як важливий інструмент у визначенні податкових зобов'язань та відображенні фінансової діяльності ТОВ «Центр управлінських рішень». Розглянуті ключові етапи процедури складання декларації, вимоги до неї та рекомендації з правильного ведення цього процесу.

Важливим є врахування того, що вірність та повнота інформації, яка подається в декларації, безпосередньо впливає на точність розрахунків податкових зобов'язань платника. Отже, підприємці повинні дотримуватися високих стандартів у веденні обліку та вчасно подавати декларації, дотримуючись усіх необхідних нормативів.

Ретельний аналіз методики складання декларації платника єдиного податку дозволяє визначити оптимальні підходи та стратегії для ефективного використання цього інструменту відповідно до вимог податкового законодавства. Правильне складання декларації сприяє не лише вчасному та коректному розрахунку податкових зобов'язань, але і покращує загальний фінансовий управлінський процес підприємства.

Загалом, можна зробити висновок, що навички правильного складання декларації єдиного податку є важливим елементом успішного ведення підприємницької діяльності та забезпечення відповідності податковим вимогам. Розуміння процесу та його вірне виконання сприяє не лише виконанню правових зобов'язань, а й оптимізації фінансових ресурсів підприємства.

2.3. Методика складання об'єднаної звітності з ПДФО/ВЗ та ЄСВ ТОВ «Центр управлінських рішень»

Податковий розрахунок – це об'єднання звітності з ЄСВ та ПДФО/ВЗ. У недалекому минулому було два окремих звіти – Податковий розрахунок, який включав дані про ПДФО та ВЗ, а також Звіт з ЄСВ. Ці звіти поєднали. Підставою такого об'єднання стали норми Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від

08.07.2010 № 2464 (далі — Закон про ЄСВ), за якими ЄСВ-звітність подається у складі звітності з ПДФО [31].

Повна назва даного звіту – Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску.

Із об'єднанням Податкового розрахунку були внесені наступні зміни:

- Введено помісячну розбивку даних, яка включає як дані з ПДФО/ВЗ, так і ЄСВ. Важливо відзначити, що сам звіт подається щокварталу.
- Здійснено персоніфікацію не лише для ПДФО та ЄСВ, але й для військового збору (ВЗ).

Такий формат об'єднаної звітності залишається актуальним і у 2023 році. Проте виникають ідеї поділити цей єдиний звіт на дві окремі частини починаючи з 2024 року або перейти до щомісячного подання існуючого звіту.

На сьогоднішній день розглядаються два законопроекти, які передбачають внесення змін у діючу систему звітування з ПДФО, ВЗ та ЄСВ:

1. Законопроект № 6120: Цей законопроект був прийнятий у першому читанні 6 вересня 2022 року. Згідно з його положеннями, звіт з щоквартального податкового розрахунку може стати щомісячним зі стандартним строком подання, а саме, до 20 числа кожного місяця [5].

2. Проект Закону від Пенсійного фонду України (проект ПФУ) від 1 червня 2023 року: Згідно з цим проектом, з 1 січня 2024 року передбачено повернути адміністрування ЄСВ з Державної податкової служби до Пенсійного фонду. Ця ініціатива передбачає розділення єдиного Податкового розрахунку. Пенсійний фонд отримає відповідальність за отримання внесків на соціальне страхування, контроль, перевірку та нарахування штрафів та пені за ЄСВ [6].

Ці законопроекти спрямовані на оптимізацію та удосконалення системи оподаткування та соціального страхування в Україні, а також на підвищення прозорості та ефективності управління цими процесами.

За останнім проектом від ПФУ передбачається два звіти:

- звіт з ЄСВ – щомісячний, який буде подаватися до ПФУ. Форма звіту – електронна. Однак роботодавці, у яких кількість працюючих не перевищує 5 осіб зможуть подавати звіт за вибором у електронній або паперовій формах;
- звіт з ПДФО і ВЗ – щоквартальний, який буде подаватися до ДПС (Податковий розрахунок);
- окремий звіт з ЄСВ «за себе» для ФОП, який буде подаватися ними до ПФУ.

Зазначені законопроекти ініційовані відповідно до проблем, які виникли внаслідок об'єднання колишнього Податкового розрахунку та Звіту з ЄСВ, а головною причиною стало прагнення вирішити низку проблем:

1. Необхідність щомісячного звітування ПФУ: Однією ключових проблем є потреба Пенсійного фонду в щомісячних звітах з ЄСВ, щоб забезпечити вчасний облік страхового стажу для нарахування пенсій. У системі, де об'єднані звіти подаються затримкою від одного до трьох місяців, це може вплинути на точність нарахувань пенсій та розрахунок середньої зарплати.

2. Розрахунок середньої зарплати: ПФУ використовує дані з ЄСВ для розрахунку середньої зарплати в країні, яка впливає на пенсійні виплати. Місячний звіт дозволяє отримувати актуальну інформацію та уникнути затримок.

3. Труднощі для бухгалтерів: Розділення єдиного звіту створює труднощі для бухгалтерів, оскільки вони повинні використовувати менш ефективний електронний кабінет ПФУ. Крім того, поява ще одного органу (ПФУ) у ролі перевіряючого може викликати додаткові консультації та ускладнення в роз'ясненні правил.

4. Звітування з ПДФО для підприємців: Зміна звітного періоду на щомісячний робить обов'язковим подання звіту з ПДФО щодо доходів, отриманих підприємцями, включаючи акти наданих

послуг. Це створює додаткові труднощі, збільшуючи кількість випадків, коли потрібен перерахунок ПДФО.

Вищезгадані законопроекти спрямовані на вирішення цих труднощів та оптимізацію процесів податкового та соціального звітування.

Відомості про об'єднаний звіт ЄСВ, його заповнення, подання та усунення помилок регулюються Наказом Міністерства фінансів України № 4 "Про затвердження форми ..." [29].

Таблиця 2.3

**Додатки податкового розрахунку, які подає ТОВ «Центр
управлінських рішень»**

ДОДАТКИ ПОДАТКОВОГО РОЗРАХУНКУ	
Код додатка	Призначення (назва додатка)
Додаток 1 (Д1)	Відомості про нарахування зарплати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам
Додаток 4 (4ДФ)	Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого ПДФО та військового збору
Додаток 5 (Д5)	Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби

Джерело сформовано автором на основі [29]

Звіт може бути поданий страхувальником або його відповідальною особою за місцем обліку у податкових органах одним із наступних способів:

- У електронній формі з використанням засобів електронного зв'язку, дотримуючись умов, визначених законодавством, щодо реєстрації електронного підпису відповідальних осіб.

- На паперових носіях, які підписані керівником страхувальника та скріплені печаткою (якщо така є), разом із електронною формою на електронних носіях інформації.
- На паперових носіях, якщо кількість застрахованих осіб у страхувальника не перевищує п'ять.

Об'єднаний Податковий розрахунок має статус податкової декларації включаючи в себе:

- основну частину. Це заголовний блок з реквізитами й даними про роботодавця, проміжний блок з інформацією про додатки та загальною статистикою по працівникам, а також зведена інформація про нарахований ЄСВ, яка складається з 3-х розділів;
- 6 додатків. Вони практично всі стосуються ЄСВ, окрім Додатка 4ДФ, що призначений для звітування за ПДФО/ВЗ. Однак суб'єктів комерційного сектору можуть стосуватися лише 4 з них, а решта 2 додатки – для бюджетників. Кожний додаток є невід'ємною частиною звіту, а тому неподача додатка рівносильна неподанню самого звіту (виняток – коли інформація для звітування по такому додатку відсутня) (табл.. 2.3).

Розділ I Розрахунку «Нарахування доходу та єдиного внеску за найманих працівників в розрізі місяців звітного кварталу» містить інформацію в розрізі місяців звітного кварталу щодо сум нарахованої заробітної плати за видами виплат, винагороди за договорами цивільно-правового характеру, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, сум ЄСВ залежно від ставок та інші подібні показники. У рядку 8 відображається загальна сума внеску, що підлягає сплаті за звітний квартал ТОВ «Центр управлінських рішень» (рис. 1).

Головне меню		Об'єднана звітність ПДФО та ЄСВ		J0500109	
108	Жінок	1	1	1	
109	Чоловіків	1	1	1	
110	Кількість створених нових робочих місць у звітному періоді	-	-	-	
Код рядка	І. Надходження доходу та єдиного внеску за найманих працівників в розрізі місяців звітного кварталу				(грн коп.)
1	Загальна сума нарахованого доходу (р. 1.1 + р. 1.2 + р. 1.3 + р. 1.4 + р. 1.5)	6 700,00	12 975,00	12 975,00	
1.1	сума нарахованої заробітної плати	6 700,00	12 975,00	12 975,00	
1.2	сума винагороди за договорами цивільно-правового характеру	-	-	-	
1.3	сума оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів платника податків	-	-	-	
1.4	сума допомоги по тимчасовій непрацездатності, яка виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України	-	-	-	
1.5	сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами	-	-	-	
1.6	сума нарахованої заробітної плати за найманих працівників, призванок під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення 11 з них:	-	-	-	
1.6.1	5,3%	-	-	-	
1.6.2	5,5%	-	-	-	
1.6.3	22%	-	-	-	
2	сума нарахованого доходу у межах максимальної виплати, на яку нараховується єдиний внесок (р. 2.1 + р. 2.2 + р. 2.3 + р. 2.4 + р. 2.5)	13 400,00	15 350,00	15 350,00	
2.1	Роботодавцями (22%)	6 700,00	12 975,00	12 975,00	
2.2	Підприємствами, установами і організаціями, фізичними особами - підприємцями, у тому числі тими, які обрали спрощену систему оподаткування, працюючим особам з інвалідністю (8,41%)	-	-	-	
2.3	Підприємствами та організаціями всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, зокрема товариств УТОГ, УТОС (5,5%)	-	-	-	
2.4	Підприємствами та організаціями громадських організацій осіб з інвалідністю, працюючим особам з інвалідністю (5,5%)	-	-	-	
2.5	податкова база нарахування єдиного внеску (22%)	6 700,00	2 375,00	2 375,00	
2.6	за найманих працівників, призванок під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України, які не отримували доходи у вигляді грошового забезпечення 11 з них:	-	-	-	
2.6.1	5,3%	-	-	-	
2.6.2	5,5%	-	-	-	
2.6.3	22%	-	-	-	
Властивості		Протокол перевірки	Очікується доставка	Повідомлення	Квитанція №1
				Квитанція №2	

Рис. 1 Розділ 1 податкового розрахунку ТОВ «Центр управлінських рішень»

Додаток 1 (Д1) ТОВ «Центр управлінських рішень» подає щоквартально у розрізі місяців звітного кварталу. В Д1 зазначаються відомості щодо кожної застрахованої особи про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) та нарахованого ЄСВ. Застрахованій особі окрім зарплати можуть бути нараховані й відпускні, лікарняні. Дохід за місяць може виявитись меншим за розмір мінімальної зарплати, а може бути ситуація, коли нарахувань взагалі не буде... Розглянемо, як заповнювати Д1 за 3 квартал 2023 року досліджуваного підприємства ТОВ «Центр управлінських рішень»

Протягом звітного кварталу виплачено зарплату за липень-вересень. Ось такі суми:

1) Стахів О. (основне місце роботи, встановлено неповний робочий час) – 3350 (липень) + 4325 (серпень) + 4325 (вересень) = 12 000 грн.

2) Басюк З. (основне місце роботи, встановлено неповний робочий час) – 3350 (липень) + 8650 (серпень) + 8650 (вересень) = 20650 грн.

Зарплату виплачено у встановлені законом строки двічі на місяць

Нарахована зарплата Стахів О. менша за розмір МЗП, що діє в серпні 2023

року. Тому ЄСВ треба нарахувати в розмірі мінімального внеску, тобто виходячи з МЗП. Для відображення різниці між розміром МЗП та фактично нарахованою працівнику заробітною платою у Додатку 1 передбачено графу 18.

Отже, в Д1 за серпень на такого працівника потрібно заповнити 2 рядки.

Один – з фактичними показниками нарахованих зарплати і ЄСВ на неї (4325 грн. – зарплата та 951,5 грн – ЄСВ, нарахований на зарплату (4325 грн. х 22 %)).

Другий – з різницею між МЗП та базою нарахування ЄСВ (6700 - 4325 = 2375 грн – різниця та 522,5 грн – ЄСВ, нарахований на різницю (2375 грн. х 22%)). Ця різниця зазначається у графі 18, а в графі 8 цього рядка вказується КТН «13» (рис. 2).

Також, слід звернути увагу, що обидва працівники працювали в режимі неповного робочого часу, то в графі 22 зазначається «1».

Номер місяця:		2		Номер додатку:		2		☐ Призначення пенсії		☐ Призначення соц. виплат														
Гр-н України	Стать	ІПН	Категорія	Тип на...	Місяць	Рік	Прізвище	Ім'я	По батькові	К-сть днів тимчасової непрац...	К-сть днів без збереж. ЗП	К-сть днів перебув у відп...	К-сть днів у зв'язку з вагітн. та по...	Загальна сума нарах. заробітку/доходу	Сума у межах макс. велич...	Сума різниці між розміром мінім. ЗП та фактично нарах. ЗП або мін. ЗП для кат. 72	Сума утрим. з одного внеску	Сума нарах. з одного внеску	Труд. книжка	Неповний роб. час	Спецстаж	Ознака нового роб. місяця	Ознака 1)	
5	6	7	8	9	10	10	11	11	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
▶	✓	Ч	2905707238	1	8	2023	СТАХІВ	ОЛЕГ	МИХАЙЛОВИЧ			31		4325,00	4325,00		951,50		✓	✓	☐	☐		
	✓	Ж	3680604180	1	8	2023	БАСЮК	ЗОРЯНА	СЕРГІВНА			31		8650,00	8650,00		1903,00		✓	✓	☐	☐		
	✓	Ч	2905707238	1	13	8	2023	СТАХІВ	ОЛЕГ	МИХАЙЛОВИЧ						2375,00	522,50		✓	✓	☐	☐		

Рис. 2 Додаток 1 податкового розрахунку ТОВ «Центр управлінських рішень» за серпень

У 4ДФ відображаємо інформацію про всі нараховані та/або виплачені фізичним особам у звітному кварталі доходи з розбивкою по місяцях.

Для тих фізичних осіб, які не змінювали місця роботи у звітному періоді, графи 7, 8 не заповнюються (рис. 3)

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТОВ «ЦЕНТР УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»

3.1. Основні напрямки удосконалення формування облікової політики щодо розрахункових операцій з бюджетом за податковими платежами в системі управління підприємства

В сучасних умовах ринкової економіки в Україні податкова звітність виконує важливу роль. Вона є не лише обов'язковим елементом інфраструктури ринкової економіки, але й потужним інструментом комунікації між підприємствами та державою. Податкова звітність допомагає підприємствам співпрацювати з урядом та виконувати свої зобов'язання перед державою.

Правильність та достовірність податкової звітності визначається інформацією, яку надають суб'єкти господарювання. Вона відіграє важливу роль у прийнятті рішень та управлінні підприємством. Оскільки податкове законодавство України постійно змінюється, керівники та бухгалтери підприємств постійно стикаються з різними викликами та проблемами під час складання та подання податкової звітності. Однією з таких проблем є вибір оптимальної системи оподаткування.

Відтак бухгалтерам підприємств слід регулярно оцінювати облікові процедури, методичні та організаційні аспекти, пов'язані з розрахунковими операціями щодо податкових платежів відповідно до чинного законодавства [22].

Облікова політика є важливим аспектом в бухгалтерському обліку та фінансовому звітуванні підприємств. Ця концепція в Україні вперше була визначена Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 року № 996-XIV [23]. Відповідно до цього закону, облікова політика визначається як сукупність принципів, методів і

процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [24].

Загальна ідея облікової політики полягає в тому, що підприємство визначає конкретні методи та підходи до ведення бухгалтерського обліку, враховуючи чинні норми та особливості своєї діяльності. Це включає в себе вибір методів оцінки активів і зобов'язань, форми подання фінансової звітності, технічні аспекти обліку та інші аспекти, що впливають на відображення фінансових результатів та стану підприємства в звітах.

Облікова політика визначається з урахуванням вимог законодавства і повинна бути відображена в бухгалтерських записах та фінансовій звітності підприємства. Це допомагає забезпечити відкритість, порівнянність та достовірність фінансової інформації, яку надає підприємство.

Облікова політика є важливою частиною системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку. Вона впроваджує взаємодію між державними стандартами та певною вільністю підприємства у питаннях бухгалтерського обліку. Незважаючи на цю вільність, облікова політика обмежена державними правилами та процедурами, які надають альтернативні варіанти ведення обліку. Підприємство має можливість вибирати конкретні методи оцінки, розрахунку та ведення бухгалтерських рахунків.

Іноді нормативні документи не містять конкретних рекомендацій щодо правил бухгалтерського обліку певних господарських подій. У таких випадках підприємство, при формуванні своєї облікової політики, повинно самостійно розробити відповідний метод бухгалтерського обліку, керуючись чинними законами і положеннями.

Облікова політика підприємства передбачає вибір методів бухгалтерського обліку, які надають можливість використовувати різні підходи до відображення господарських подій у бухгалтерському обліку. У результаті правильно сформована облікова політика може бути одним із ключових інструментів оптимізації оподаткування. Вона дозволяє

підприємствам зменшити свої податкові зобов'язання в межах закону і, отже, знизити рівень податкового навантаження на підприємство [25].

З моменту впровадження Національних Принципів (Стандартів) бухгалтерського обліку в Україні стало актуальним напрямок наукових досліджень, який спрямований на розробку підходів в оподаткуванні для уніфікації бухгалтерських процедур у розрахунках податків. Очікувалося, що при прийнятті Податкового кодексу України в 2010 році ця проблема буде вирішена, але на практиці виявилось, що питання уніфікації залишається актуальним.

Оновлений Податковий кодекс України, який набрав чинності з 01.01.2016 року, вніс зміни в правила оподаткування суб'єктів господарювання і надав перевагу бухгалтерському обліку при визначенні податкових зобов'язань. Це підвищило значимість бухгалтерського обліку і вимагає наукового дослідження питань уніфікації розрахунків податків згідно з П(С)БО та Податковим кодексом України [26].

Часто на практиці в організації обліку на підприємстві виникає повний хаос через відсутність наказу про облікову політику або через те, що існуючий наказ не відповідає актуальному законодавству. Фахівці з бухгалтерського обліку не завжди приділяють належну увагу створенню та оновленню цього документу, і це може призвести до негативних наслідків.

Один із основних недоліків, пов'язаних із формуванням облікової політики, - ігнорування змін у нормативній документації та відсутність їх відображення в наказі про облікову політику. Ця проблема може призвести до невідповідності облікової політики діючому законодавству та неправильного відображення господарських операцій.

В діючій системі нормативного регулювання бухгалтерського обліку існує певна техніка формування облікової політики для фінансового та управлінського обліку, але методична база для формування облікової політики в контексті оподаткування практично відсутня. В результаті цей важливий інструмент оптимізації оподаткування, яким є облікова політика,

нерідко не використовується підприємствами відповідним чином і формується переважно за формальними принципами. В такій ситуації виникає потреба у науковому дослідженні питань формування оптимальної облікової політики з метою зменшення рівня оподаткування підприємств.

Згідно Податкового кодексу, бухгалтерський облік відіграє важливу роль у формуванні інформації, яка визначає базу оподаткування різними податками. Відповідно до методики розрахунку цих податків, держава стала безпосереднім користувачем бухгалтерської інформації та цікавиться достовірністю відображення господарських операцій відповідно до норм, встановлених національними П(С)БО. Ми вважаємо, що такі зміни сприятимуть поліпшенню облікових процедур щодо розрахунку зобов'язань перед бюджетом за податковими платежами [27].

Ми вважаємо, що особливості проведення розрахунків з бюджетом за податковими платежами повинні бути детально розкриті в окремому розділі Наказу про облікову політику підприємства. Відсутність такого розділу, або навіть відсутність оновленого Наказу про облікову політику взагалі, є недоліком в організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

З метою впровадження коригувань на різниці, які визначаються податковим законодавством, рекомендується розробити додаток до наказу про облікову політику. У цьому додатку можна представити модель приведення даних бухгалтерського обліку у відповідність до правил оподаткування у вигляді спеціально розроблених форм документації.

При оновленні наказу про облікову політику підприємства рекомендується докладно розглянути і розкрити принципи, методи та процедури обліку податкових розрахунків. Необхідно врахувати норми діючого законодавства та перспективи його подальших змін.

Враховуючи той факт, що податкове законодавство має притаманно-змінний характер, ми рекомендуємо регулярно переглядати положення наказу про облікову політику. Такий щорічний перегляд є обов'язковим і дозволить уникнути проблем зі штрафними санкціями, які можуть виникнути

при невідомості щодо оновлених положень діючого законодавства або при повній зміні підходу у визначенні зобов'язань перед бюджетом за податками.

Наказ про облікову політику є надзвичайно важливим розпорядчим документом, оскільки він надає можливість продемонструвати професіоналізм спеціаліста в галузі бухгалтерського обліку. Чим більш якісно та детально розкрита інформація про господарські операції, що відбуваються на підприємстві, тим вища ймовірність отримання якісного облікового продукту у вигляді фінансової звітності. Це ще раз підкреслює важливість знань, компетентності та розуміння діючого законодавства з питань оподаткування для формування якісної інформації про нарахування та сплату податкових платежів до бюджету.

Поміж усіх об'єктів обліку, які підпадають під процес «...виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень», оподаткування та відображення цих операцій у фінансовій звітності займають особливе місце через постійні зміни в законодавстві, які можливо назвати найбільш чутливими серед усіх фінансових операцій на підприємстві.

Мінливе вітчизняне податкове законодавство настільки динамічне, що вимагає перегляду підходів до оподаткування суб'єктів господарювання кожен звітний (податковий) період. Споживачам необхідно визначатися з новими правилами в розрахунку зобов'язань перед бюджетом. В цьому контексті, необхідно переглядати облікові процедури, методичні та організаційні положення здійснення розрахункових операцій з бюджетом в межах чинного законодавства. Зважена, обґрунтована та якісно сформована облікова політика щодо розрахункових операцій за податковими платежами дозволить обрати найбільш альтернативні підходи до оподаткування, включаючи загальну чи спрощену систему оподаткування. Це може сприяти скороченню або встановленню оптимальних податкових платежів.

Позитивним наслідком правильної облікової політики щодо розрахункових операцій за податковими платежами є уникнення помилок у розрахунках зобов'язань перед бюджетом. Це, в свою чергу, допомагає у запобіганні фінансових санкцій, таких як штрафи та пені, і, отже, економія коштів для підприємства [20].

Формування облікової політики підприємства за конкретним напрямом (питанням) включає в себе вибір одного з декількох можливих варіантів, які передбачені нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку. Облікова політика підприємства формується на підставі принципів, методів і процедур, які регламентовані не лише П(С)БО, але також іншими нормативно-правовими документами, які визначають методологію бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Цей процес включає в себе вивчення і аналіз різних варіантів обліку та вибір найбільш відповідного конкретній ситуації або питанню. При цьому, облікова політика повинна бути узгоджена з чинними нормами та враховувати особливості діяльності підприємства.

Цей процес формування облікової політики важливий для забезпечення якості та надійності фінансового обліку та фінансової звітності підприємства відповідно до вимог законодавства.

При формуванні облікової політики необхідно враховувати взаємозв'язок та взаємообумовленість двох видів обліку: бухгалтерського (фінансового та управлінського) і податкового. Незважаючи на існуючі відмінності між цими двома видами обліку, вони базуються на єдиних принципах. Бухгалтерська облікова політика та облікова політика в цілях оподаткування є двома сторонами єдиного облікового процесу підприємства, який ґрунтується на спільних принципах. З цього випливає, що сучасна облікова політика підприємства представляє собою комплексну систему принципів, методів і процедур для ведення бухгалтерського та податкового обліку[16].

Таким чином, повне розділення облікової політики на відокремлені самостійні частини – бухгалтерську і податкову, з одного боку неможливе, а з іншого – недоцільне. У зв'язку з цим, положення облікової політики для цілей оподаткування повинні бути складовою частиною загальної облікової політики підприємства.

3.2. Удосконалення форм і процедур податкового контролю у протидії допущення помилок під час формування податкової звітності та ухилення від оподаткування

У сучасних умовах господарювання, коли в Україні існують явні виклики, такі як війна, нестабільність на ринку, поширена тіньова економіка, бюджетний дефіцит тощо, стабільність податкових надходжень у бюджет країни має особливе значення. Цю стабільність можна досягти завдяки ефективному і результативному податковому контролю. Податковий контроль виступає як важливий фактор стабілізації соціального розвитку, оскільки він забезпечує дотримання таких принципів, як загальність оподаткування, рівність перед законом всіх платників податків, забезпечення фіскальної достатності бюджету, забезпечення соціальної справедливості та встановлення оподаткування, яке відповідає платоспроможності платників податків. Ці принципи визначені в Податковому кодексі України в статті 4 [4].

Сплата податків і зборів залежить від податкового менталітету суб'єктів господарювання і громадян. Податковий менталітет формується на основі їхнього ставлення до виконання податкових обов'язків та рівня довіри до держави. Якщо суб'єкти господарювання довіряють владі та переконані в справедливості та ефективності системи оподаткування, то вони більш схильні виконувати податкові зобов'язання.

Частота проведення податкового контролю має бути адаптована до різних категорій платників податків, враховуючи їхній статус та ступінь

дотримання податкового законодавства. Зокрема, "сумлінні" платники, які дотримуються податкового законодавства та регулярно виконують податкові зобов'язання, можуть бути піддані меншому контролю. Однак "несумлінні" платники, які не виконують обов'язки перед державою, повинні бути предметом посиленого контролю.

Крім того, дотримання соціальних та благодійних ініціатив, а також підтримка соціальних програм підприємствами, може вплинути на сприйняття суспільством їхньої податкової діяльності. Якщо підприємства спрямовують кошти на підтримку соціальних ініціатив і благодійність, це може позитивно вплинути на їхній податковий менталітет.

Таким чином, належне врахування податкового менталітету та соціального відповідального ставлення до обов'язків перед державою може сприяти підвищенню рівня сплати податків та зборів.

Ухилення від оподаткування і уникання сплати податків дійсно є глобальною проблемою, і воно має серйозні наслідки для держав та суспільства в цілому. Ці явища ведуть до значного зменшення доходів бюджетів усіх рівнів і порушують фінансову стабільність країни.

Принцип загальної обов'язковості сплати податків є одним із фундаментальних принципів оподаткування, який визначено не тільки в Конституції України, але і в законодавстві багатьох інших країн. Цей принцип означає, що всі громадяни та суб'єкти господарювання повинні відповідно до закону сплачувати податки та збори.

Ухилення від оподаткування і уникання сплати податків вводять нерівність в систему оподаткування, оскільки це веде до того, що деякі суб'єкти господарювання або громадяни не сплачують податки в повному обсязі, тоді як інші більш чесні платники змушені нести великий податковий тягар. Це порушує принцип рівності платників перед законом.

Для боротьби з ухиленням від оподаткування та униканням сплати податків необхідно приймати рішучі заходи, включаючи зміну податкового законодавства, підвищення ефективності податкового контролю, публічне

освітлення фінансових операцій, зміцнення правопорядку та відповідальності за порушення податкових обов'язків. Це допоможе зберегти фінансову стабільність та забезпечити рівність платників податків перед законом[19].

Податковий контроль, справді, має подвійну мету: виявлення порушень податкового законодавства і їх упередження. Попередження порушень є важливою складовою ефективного податкового адміністрування і допомагає забезпечити чесність та дотримання податкових обов'язків з боку платників податків.

Системи, такі як система електронного адміністрування ПДВ та система моніторингу податкових ризиків, є потужними інструментами для упередження порушень податкового законодавства. Наприклад, система електронного адміністрування може автоматично перевіряти податкові накладні та виявляти незвичайні або підозрілі операції, що дозволяє реагувати на можливі порушення негайно. Це сприяє зменшенню можливостей нечесних платників податків мінімізувати свої податкові зобов'язання шляхом зловживань та обману[18].

Моніторинг податкових ризиків дозволяє ідентифікувати суб'єкти господарювання або операції, які можуть бути найбільш схильними до порушень, та надавати спеціальний контроль над ними.

У підсумку, застосування сучасних інформаційних технологій та систем в податковому контролі сприяє підвищенню його ефективності і зменшенню можливості порушень податкового законодавства.

3.3. Методика контролю за податковою звітністю підприємства

Головна мета контролю за податковою звітністю підприємства полягає в розподілі обов'язків та повноважень між працівниками з метою створення ефективних процедур та визначення оптимального режиму оподаткування. Це включає в себе облік та аналіз податкових розрахунків для забезпечення відповідності законодавству та оптимізації фінансових ресурсів підприємства.

Облікова політика, спрямована на розрахунки за податками й платежами, визначає раціональні шляхи зменшення навантажень на облікових працівників. Вона орієнтована на вибір ефективних методів обліку, здійснення відбору необхідних даних з облікової інформації та проведення вичерпних податкових обчислень. Основні мети облікової політики у цьому аспекті включають формування методики бухгалтерського обліку податкових розрахунків, спрямованої на зменшення податкового навантаження на підприємство, уникнення помилок та запобігання штрафним санкціям за недостовірну інформацію у податковій звітності.

У контексті облікової політики можна розглядати вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя. Широке розуміння облікової політики означає управління обліком і включає в себе вибір конкретних форм і методик обліку, що дозволяє підприємству ефективно вирішувати завдання з розрахунків за податками, уникати податкових ризиків і забезпечувати відповідність законодавству.

Законодавством передбачено, що підприємство самостійно визначає свою облікову політику [28]. Цей важливий правовий документ, який затверджується наказом керівника підприємства, визначає основні принципи бухгалтерського обліку та включає в себе норми, які дозволяють вибирати між декількома варіантами з урахуванням особливостей діяльності підприємства.

При формуванні облікової політики обирається один варіант із декількох, що передбачені законодавством та нормативними документами в сфері бухгалтерського обліку. Облікова політика повинна відображати тільки ті положення бухгалтерського обліку, які мають декілька дозволених законом варіантів застосування. Формування облікової політики підприємства здійснюється поетапно, при цьому існують різні підходи до визначення кількості етапів цього процесу в економічній літературі.

Формування облікової політики розрахунків за податками включає декілька етапів, які можна узагальнити наступним чином:

1. Аналіз законодавства: Перший етап передбачає уважний аналіз податкового законодавства та інших нормативних актів, які регулюють питання оподаткування. На цьому етапі визначаються основні правила та вимоги, які стосуються розрахунків за податками.

2. Визначення методів розрахунків: На основі аналізу законодавства вирішується, які методи розрахунків застосовуватимуться на конкретному підприємстві. Це може включати вибір методу оподаткування, підходів до обліку податкових обов'язків та інші питання.

3. Розробка внутрішніх процедур: Після визначення методів розрахунків потрібно розробити внутрішні процедури і контрольні точки, які допоможуть забезпечити відповідність облікової політики вимогам законодавства. Це включає в себе розробку форм, створення внутрішніх стандартів та інструкцій.

4. Підготовка облікової документації: Формування облікової політики вимагає підготовки відповідної документації, яка може включати в себе облікові книги, реєстри, податкові декларації та інші документи, необхідні для здійснення розрахунків за податками.

5. Навчання персоналу: Запровадження нової облікової політики передбачає навчання персоналу. Це може включати в себе проведення тренінгів, роз'яснення змін у процедурах та вивчення нових вимог.

6. Моніторинг і оновлення: Облікова політика повинна піддаватися моніторингу, і в разі необхідності, оновлюватися. Зміни в законодавстві чи умовах діяльності підприємства можуть вплинути на необхідність адаптації облікових процедур і розрахунків за податками.

Контроль над розрахунками за податками визначається інтересами різних груп користувачів облікової інформації, тому на процес її формування

впливають внутрішні та зовнішні фактори. Основними внутрішніми чинниками, які впливають на обрану облікову політику, є вид діяльності, правовий та організаційний статус (форма власності), організаційна структура, поточні та перспективні плани розвитку, а також кадрове та матеріально-технічне забезпечення бухгалтерської служби. Зовнішнім впливом є система оподаткування, рівень підпорядкованості (ступінь свободи дій) та система інформаційного забезпечення підприємства. У контексті обліку розрахунків за податками на підприємствах одним з ключових зовнішніх факторів є система оподаткування, включаючи вимоги законодавства щодо методів визначення розміру податкових зобов'язань та їх відображення в обліку [21].

Виявлення недоліків у системі організаційного облікового відображення розрахунків за податками вимагає розробки та узгодження методичних рекомендацій з використання положень, закріплених в законодавчих актах. Однак процес розробки облікової політики підприємства ускладнений тим, що фахівці з обліку повинні не лише володіти теоретичною базою та застосовувати бухгалтерські принципи, але й розуміти, наскільки строго слід дотримуватися цих принципів у реальній практиці та на які можливості для творчого підходу можна розраховувати в процесі виконання завдань.

Формування облікової політики також включає в себе вибір і розробку методичних прийомів, способів і процедур ведення та організації бухгалтерського обліку серед низки, визначених нормативними актами з бухгалтерського обліку. Процес форсування облікової політики на підприємстві включає аналіз придатності нормативних актів до умов його діяльності. При цьому, оскільки чинне законодавство не надає однозначних вказівок для певних аспектів, підприємство може користуватися рекомендаціями та домовленостями. При відсутності конкретних вимог МСБО № 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки",

обліковці можуть враховувати національні правила, практику та власний професійний підхід [25].

Основним завданням облікової політики є визначення найбільш прийнятних для підприємства методів обліку та на їх основі складання фінансової звітності, яка відповідає встановленим якісним характеристикам. Це дозволяє накопичити необхідну інформацію для користувачів і надати її своєчасно, реалізуючи інформаційну функцію обліку. Оскільки на підприємстві ведуться різні види обліку, такі як фінансовий, управлінський і облік для потреб оподаткування, облікова політика повинна враховувати всі аспекти діяльності підприємства.

Підприємство, крім складання фінансової звітності згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" і П(С)БО, також має зобов'язання складати інші види звітності, зокрема, податкову. Тому облікова політика повинна включати елементи обліку для потреб оподаткування, а також враховувати умови господарювання підприємства. При формуванні робочого плану рахунків слід уважно вибирати рахунки не тільки для фінансового обліку, але й для відображення інформації, необхідної для податкової звітності.

Організація контролю за розрахунками за податками на підприємстві відповідно до податкового законодавства передбачає вибір оптимальної системи оподаткування та впровадження методичних прийомів, способів і процедур, які зафіксовані в Податковому кодексі України (ПКУ). Основним завданням організації обліку є чітке документування розрахунків за податками, своєчасна і повна реєстрація первинних даних в регістрах та відображення інформації про зобов'язання з розрахунків за податками у звітності.

Для забезпечення правильності обліку розрахунків за податками на підприємствах важливо мати чітко визначену організацію обліку та контролю. Це впливає на об'єктивність, достовірність і однозначність розкриття інформації у фінансовій і податковій звітності. Головним

фактором успішного ведення обліку є систематичний контроль за розрахунками за податками, що забезпечує відповідність дій підприємства вимогам податкового законодавства та правильність подання податкової звітності [30].

Як згадувалося вище, оформлення облікової політики підприємства здійснюється через видання відповідного наказу, який, після затвердження, набуває статусу юридичного документа. Наказ є основним внутрішнім документом, що регулює організацію облікового процесу на підприємстві та має обов'язковий характер для виконання всіма службами і працівниками. Результати дослідження підтверджують необхідність на підприємствах включення окремого розділу у наказ про облікову політику, присвяченого "Організації та методиці обліку розрахунків із бюджетом". Цей розділ має передбачати об'єкти обліку розрахунків за податками на підприємствах, а також методичні аспекти відображення цих розрахунків в обліку, враховуючи нормативні положення з бухгалтерського обліку та податкового законодавства.

З огляду на те, що наказ про облікову політику підприємства є складним документом і має різні розділи, формування запропонованого розділу "Організація та методика обліку розрахунків із бюджетом" можна провести шляхом визначених етапів. Ці етапи включають вибір суб'єкта формування облікової політики (організаційно-підготовчий етап) та визначення об'єктів обліку розрахунків за податками підприємств і формування обліково-методичного забезпечення розрахунків за податками (методичний етап).

В той же час, впровадження ефективної та раціональної системи обліку на підприємстві необхідно супроводжувати системою контролю. Це обумовлено тим, що будь-які помилки в складанні податкової документації та визначенні податкових зобов'язань можуть призвести до накладення штрафних санкцій з боку контролюючих органів, що становить додатковий фінансовий обтяжливий фактор для підприємств [27]. Отже, в обліковій

політиці підприємств важливо визначити складові організації внутрішнього контролю, спрямовані на ефективне ведення розрахунків за податками. Один із таких аспектів - це відповідальне виконання своїх обов'язків суб'єктами внутрішнього контролю, що може бути запроваджено на різних типах підприємств (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Суб'єкти здійснення внутрішнього контролю	
Власники	Функціональні відділи і служби
Керівники	Спостережна рада
Інвентаризаційна комісія	Внутрішній аудит

Положення, визначені в наказі про облікову політику щодо обліку розрахунків за податками відповідно до норм Податкового кодексу України, є обов'язковими для виконання бухгалтерською службою підприємства. При веденні обліку розрахунків за податками та складанні відповідної звітності важливо дотримуватися норм обраної та закріпленої в обліковій політиці, а також застосовувати установлені в ній методи оцінок і конкретні аспекти організації обліку. Від правильного застосування, розкриття та впровадження облікової політики на підприємстві, зокрема в організації обліку розрахунків за податками, залежить загальна ефективність діяльності підприємства. Зважаючи на різні види підприємств і їхні особливості у виборі загальної або спрощеної системи оподаткування, вони дотримуються індивідуальних підходів до оподаткування певними видами податків. Ці особливості, в свою чергу, впливають на специфіку облікового відображення податкових розрахунків [30]. Отже, вироблення універсального наказу про облікову політику стає неможливим завдяки різноманітності ситуацій і потреб різних підприємств.

Важливо відзначити, що вибір суб'єкта контролю залежить від конкретних особливостей діяльності підприємства, його штатного розпису та обсягу операцій, які підлягають оподаткуванню. Ураховуючи це, можна зробити висновок, що будь-яке підприємство повинно мати розпорядчі документи, які регламентують його облікову політику щодо розрахунків за податками. Отже, з викладеного можна виділити ключові аспекти, розв'язання яких необхідно включити в наказ про облікову політику, зокрема у розділі "Організація та методика обліку розрахунків із бюджетом". Ці аспекти включають у себе затвердження переліку документів, що використовуються для бухгалтерського обліку та розрахунків за податками згідно з бухгалтерським і податковим законодавством, розробку механізму нарахування зобов'язань до бюджету за кожним податком відповідно до ПКУ, а також впровадження системи внутрішнього контролю розрахунків за податками.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дозволяють винести наступні висновки та рекомендації:

1. Визначено, що завершальним етапом облікового циклу підприємства є формування звітності на основі даних бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів. Ураховуючи вимоги податкового законодавства та результати наукових досліджень, вважаємо, що податкова звітність - це документи (податкова декларація, розрахунок, звіт), складені за визначеними формами, які містять показники щодо податкових зобов'язань і подаються платниками податків (в тому числі в окремих галузях за розділами, визначеними Податковим кодексом України), до контролюючих органів у встановлені законом строки. Податкова звітність є завершальним етапом виконання податкового обов'язку. Правдивість та достовірність податкової звітності суб'єктів господарювання дозволяють своєчасно та повно виконувати зобов'язання перед бюджетом.

2. Встановлено, що взаємини підприємств з державою в сфері оподаткування займають значуще місце в економічному житті, що підтверджується введенням податкового обліку, що закріплено в законодавчих актах. За допомогою податкової звітності здійснюється узагальнення інформації з метою визначення основи для оподаткування відповідно до норм податкового законодавства. Платник податків самостійно структурує систему податкового обліку, враховуючи принцип послідовності застосування норм і правил податкового законодавства. Неналежне ведення податкової звітності може призвести до недосплати податків, що може викликати застосування фінансових санкцій, заходів для забезпечення погашення податкового зобов'язання та навіть кримінальної відповідальності.

3. Встановлено, що правильно організована методика складання податкової звітності визначається не лише вимогами законодавства та

стандартами, але і враховує специфіку діяльності конкретного підприємства. Отримані результати свідчать про те, що ретельна розробка та впровадження методики може значно полегшити процеси податкового обліку, зменшити ймовірність помилок та відповідати всім вимогам податкового законодавства.

4. Виявлено, що однією з ключових проблем у діяльності суб'єктів державного сектору, зокрема органів ДФС, є організація контролю за правильністю обчислення та сплати податків і податкових внесків. Ефективний контроль є запорукою уникнення штрафних санкцій і сприяє підтримці доброї репутації суб'єкта господарювання на внутрішньому та зовнішньому ринках. Ураховуючи різні аспекти обліку розрахунків за податками та внесками, а також виконання контролю над цим процесом, обґрунтовано необхідність використання інформаційних технологій.

5. Визначено, що методи контролю за оподаткуванням ґрунтуються на аналізі даних, які відображені в системі податкового обліку та податковій звітності. Це підкреслює особливу важливість облікової діяльності платників податків і зборів. Більше того, документи податкової звітності формуються, враховуючи показники податкового обліку об'єктів оподаткування. Іншими словами, облікова політика служить фундаментом для виконання обов'язку з податкової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-1>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України: Наказ Державної податкової служби України від 14.06.2012. № 516. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profiwins.com.ua/uk/letters-andorders/gna/3161516.html>
3. Букало Н.А. Складання та подання податкової звітності підприємств з податку на прибуток / Н.А. Букало // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2016. – Вип. 4(46). – Т.21. – С.192-195.
4. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI, зі змінами та допов. Офіц. сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
5. Проект Закону України, Карта проходження проекту від 06.09.2022 № 6120, «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подання єдиної звітності з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JI06117I?an=3>
6. Проект Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pfu.gov.ua>
7. Мандзюк О. А. Податкова інформація: окремі аспекти реалізації права на доступ. Юридичний вісник. 2013 (29). С. 53-58
8. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02 жовтня 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265712/para0177#o177>

9. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
10. Про затвердження Порядку періодичного подання інформації органам податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1245. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2010-%D0%BF#Text>
11. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02 жовтня 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265712/para0177#o17713>
12. Мандзюк О. А. Правовий режим податкової інформації в Україні [Електронний ресурс] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право ; інформаційне право» / О. А. Мандзюк. – Запоріжжя, 2014.
13. Про затвердження Порядку періодичного подання інформації органам податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1245. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2010-%D0%BF#Text>
14. Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 02 жовтня 1992 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265712/para0177#o177>
15. Лега О. Використання податкової інформації в розрахунках з бюджетом. Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. 2017. Vol. 3, № 3. С. 63-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2017_3_3_7
16. Бутнік-Сіверський О. А., Козак В. Д., Савчук В. В. Податкова система України: навчальний посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ: Знання, 2023. - 520 с.
17. Абрамова Н. В., Ковальчук В. В. Податкова звітність підприємства як інструмент прийняття управлінських рішень у сфері оподаткування / Н.

- В. Абрамова, В. В. Ковальчук // Економіка та управління підприємствами. - 2022. - № 1. - С. 18-23.
18. Бойко І. В. Податкова звітність підприємства як інструмент управління фінансовою стійкістю та платоспроможністю / І. В. Бойко // Економіка та управління підприємствами. - 2020. - № 3. - С. 13-18.
 19. Бутнік-Сіверський О. А., Козак В. Д., Савчук В. В. Податкова система України: навчальний посібник. - Київ: Знання, 2022. - 480 с.
 20. Вовк О. В. Податкова звітність підприємства як інструмент прийняття управлінських рішень щодо інвестицій / О. В. Вовк // Економіка та управління підприємствами. - 2019. - № 2. - С. 16-21.
 21. Драчук В. Ю. Теоретичні аспекти формування облікової політики щодо розрахункових операцій з бюджетом за податковими платежами. Облік і фінанси. 2016. № 1. С. 22-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2016_1_5
 22. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
 23. Коваль Н.І. Методичні аспекти облікової політики для різних типів сільськогосподарських підприємств. Н.І. Коваль. Ефективна економіка. 2013. № 12. URL: <http://www.econom.nauka.com.ua>
 24. Кузьменко Г.І. Облікова політика підприємства як один з інструментів оптимізації оподаткування. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2010. Вп. 18 Ч.ІІ.С.123-129
URL:<http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/376/1/23.pdf>
 25. Податковий кодекс України (із змінами та доповненнями) від 2 грудня 2010 року № 2756 – VI.
 26. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник. Н.Л. Правдюк, Л.В. Коваль, О.В. Коваль. Київ:, «Центр учбової літератури» 2020.–647 с.

27. Бутнік-Сіверський О. А., Козак В. Д., Савчук В. В. Податкова система України: навчальний посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ: Знання, 2023. - 520 с.
28. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску і Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску: Наказ Міністерства Фінансів України № 4 від 13.01.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15#Text>
29. Абрамова Н. В., Ковальчук В. В. Податкова звітність підприємства: сучасні підходи до складання та використання: монографія. - Київ: Видавництво НТУУ "КПІ", 2022. - 224 с.
30. Ковальчук В. В., Стельмах О. В. Податкова звітність підприємства: практичний посібник. - Київ: Знання, 2021. - 320 с.